

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı: 949
Tarih: 06.11.2019

55039

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Faruk ÇELİK tarafından Anayasanın 98. ve İç Tüzüğü'nün 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Mülkiye BIRTANE
Kars Milletvekili

Karaman'daki maden ocağında günlerdir mahsur kalan 18 işçinin sağlığı hakkında henüz bir haber alınamazken, 31 Ekim günü 17 işçi de Konya'nın Akşehir İlçesi'nden Isparta'nın Gelendost İlçesi'ne tarım işçisi olarak çalışmaya giderken hayatını kaybetmiştir. **Hayatını kaybeden işçilerden 14'ü Havva Caran, Arife Aktaş, Ceylan Aksoy, Reyhan Caran, Gülseren Yayla, Mahsude Ünsal, Havva Yiğit, Ayşegül Karataş, Ayşe Kale, Şerife Aksoy, Muazzez Balık, Elmas Çelik, Emel Arslanalp ve Buket Keskin adındaki kadın işçiler olup; dayıbaşı olduğu söylenen Metin Arslanalp ve işçi Mihri Kale'nin yanında Veli Can Çelik adındaki 13 yaşında bir çocuk da hayatını kaybedenler arasındadır.** Yaralıların çoğu da kadın işçi olup aralarında çok sayıda çocuk bulunuyor.

26 kişilik olmasına rağmen 46 kişi sığdırılan aracın, son derece bakımsız ve eski olduğu da gözlerden kaçmıyor. Kazadan sağ kurtulan işçiler, dayıbaşı olarak adlandırılan kişinin aracı kullandığını, aynı araca çoğu zaman 80'den fazla işçi bindirildiğini ileri sürmüştür.

17 işçinin hayatını kaybettiği bu olay sıradan bir trafik kazası değil, devletin güvencesiz koşullarda işçi çalıştırılması karşısındaki reflekssiz hatta teşvik eden tutumu sonucu gerçekleşen bir katliamdır. Güvencesiz ve kayıt dışı işçiliğin %100'e yakın olduğu iş alanı olan mevsimlik tarım işçiliğinde, işçiler en fazla yolculuk sırasında hayatını kaybetmektedir. Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi hakkındaki genelgede "işçilerin göç döneminde yolculuklarının güvenli ve sağlıklı bir şekilde yapılabilmesi maksadıyla; göç alan ve veren yerler arasında ulaşım ile ilgili koordinasyon sağlanacak, trafik denetimleri artırılabilecek, araç ve trafik güvenliğinin gerektirdiği kontroller hassasiyetle ve sıklıkla yapılacak, ilgili kamu kurum ve kuruluşlarınca gerekli bütün tedbirler alınacaktır" ibaresi yer almakta ancak genelgedeki hükmün kağıt üzerinde kaldığı, iş sağlığı ve güvencesi hakkındaki yasaların formaliteden öte bir anlam ifade etmediği görülmektedir.

Tarım işçileri düşük ücrete günde 12 saatten fazla mesai yapmaktadırlar. Isparta'da hayatını kaybeden işçilerin de sabah saat 05.00 gibi mesai yaptığı, akşam geç saatlere kadar çalıştırıldıkları ve sadece günlük 35 lira aldıkları öğrenilmiştir. **İşverenlerin, ucuz işgücü bulması ve işçi toplaması için anlaşmalı çalıştıkları "DAYIBAŞI" ise tarım işçiliği alanında adeta bir müessese haline gelmiştir.**

Isparta'daki işçi katliamı da dayıbaşının, eskimiş aracıyla kapasitesinin çok üstünde işçi taşınması ile meydana gelmiştir. **Ancak kazanın asıl sorumlusu devlet ve yetkili kurumlarıdır. Devletin açık bir sömürü sistemine dönüştürdüğü tarım işçiliğinde, işçiler "DAYIBAŞI" kurumu ile de ayrıca sömürülmektedir. Bu bağlamda;**

1-17 kişinin hayatını kaybettiği olayın sorumlusu kimidir? Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı göreviniz bağlamında bu olayda sorumluluğunuz olmadığını somut olarak ortaya koyabilir misiniz?

2-Mevsimlik tarım işçilerinin yolculuklarının güvenli ve sağlıklı bir şekilde gerçekleşmesini sağlamak için ne yapmayı düşünüyorsunuz? Mevsimlik tarımda kayıt dışı çalıştırmaya ve çalışmaya neden göz yumuluyor?

3- Bakanlığınız tarafından çıkarılan "Mevsimlik Gezici Tarım İşçilerinin Çalışma ve Sosyal Hayatlarının İyileştirilmesi Genelgesi"nin 3. maddesinin ulaşım ile ilgili hükmünün hayata geçmediği açıkça görülüyor. Bu konuda ne yapmayı düşünüyorsunuz?

4- Son 5 yılda kayıt altına alınan mevsimlik tarım işçisi sayısı kaçtır? Kadın mevsimlik işçi sayısı kaçtır?

5-Mevsimlik tarım işçisi olarak çalışan çocuk sayısı kaçtır? Bu çocuklar herhangi bir okula devam ediyor mu?

6-Tarım işçiliğinde "DAYIBAŞI" olarak bir müessese haline gelmiş bu uygulama hangi mevzuata göre işliyor? Bu uygulamanın hukuki bir yanı var mıdır? Dayıbaşılık uygulamasına son vermek için bir çalışmanız olacak mıdır?

7-Mevsimlik tarım işçiliği neden kayıt dışıdır? Mevsimlik tarım işçileri için adil ücret ve iş sağlığı ve güvenliği konusunda bir projeniz var mıdır?